

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

NACRT ZAKONA O STRANIM I INVAZIVNIM STRANIM VRSTAMA

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

Primjena zakona

- vrste biljaka, životinja i gljiva koje mijenjaju svoje prirodno područje rasprostranjenosti bez ljudske intervencije, zbog promjena u ekološkim uslovima i uslovima izazvanim klimatskim promjenama;
- genetski modifikovane organizme u skladu sa posebnim propisom koji uređuje genetski modifikovane organizme;
- patogene organizme koji izazivaju bolesti životinja kroz pojavu infekcija i zaraza kod životinja, uzrokovanih jednim ili više patogenim organizmom koji su prenosivi na životinje ili ljude;
- štetne organizme bilja ili biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom u skladu sa posebnim propisom koji uređuje liste štetnih organizama i posebnim propisima koji uređuju hitne fitne fitosanitarne mjere;
- strane vrste riba i drugih vodenih organizama koje se koriste u akvakulturi, a nalaze se na listi stranih i lokalno neprisutnih vrsta riba i drugih vodenih organizama, u skladu sa posebnim propisom;
- mikroorganizme koji se proizvode ili uvoze radi upotrebe u sredstvima za zaštitu bilja koja su odobrena u skladu sa posebnim propisom koji uređuje sredstva za zaštitu bilja i
- mikroorganizme koji se proizvode ili uvoze za primjenu u biocidnim proizvodima koji su već odobreni shodno posebnim zakonima.

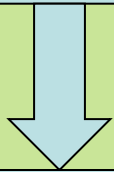

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

Strane vrste

Lista
dozvoljenih
vrsta

Invazivne strane vrste

Invazivne strane
Vrste koje izazivaju
zabrinutost u
Crnoj Gori i/ili
Evropskoj Uniji

Vrste koje nisu na
listi vrsta
koje izazivaju brigu
ili dozvoljenih vrsta

Uz dozvolu na
bazi mišljenja
Savjeta
ili
procjenu rizika

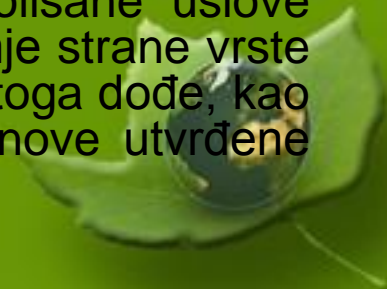
CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

Postupanje sa stranim vrstama

- Zabranjeno je unošenje, uzgoj i stavljanje na tržište stranih vrsta biljaka, životinja i gljiva i njihovih uzgojnih primjeraka u prirodu i/ili ekosisteme u kojima prirodno nijesu nastanjene
- Za unošenje, stavljanje strane vrste na tržište Crne Gore i/ili uzgoj u zatvorenom sistemu, koja se nalazi na listi dozvoljenih stranih vrsta
- Izuzetci za vrste koje nisu navedene na listi dozvoljenih stranih vrsta ili listi vrsta koje izazivaju zabrinutost u Crnoj Gori i/ili Evropskoj Uniji uz dozvole (Dozvola za stavljanje strane vrste na tržište , Dozvola za unošenje strane vrste u prirodu , Dozvola za uzgoj strane vrste u zatvorenom sistemu)
- Vlasnik strane vrste dužan je obezbijediti strogo kontrolisane uslove kojima će se spriječiti bijeg i/ili svako neovlašćeno unošenje strane vrste u prirodu i odgovoran je za štetu koju prouzrokuje ako do toga dođe, kao i za troškove njenog uklanjanja iz prirode i troškove obnove utvrđene štete.

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

Invazivne strane vrste

Invazivne strane vrste koje izazivaju zabrinutost u Crnoj Gori i/ili Evropskoj Uniji ne smiju se namjerno:

- unositi na područje Crne Gore, uključujući tranzit pod carinskim nadzorom;
- držati, uključujući i držanje u zatvorenom sistemu;
- uzgajati i/ili razmnožavati, uključujući i uzgoj u zatvorenom sistemu;
- stavljati na tržište Crne Gore;
- prevoziti u/iz Crne Gore osim ako je riječ o prevozu vrste u objekte za iskorjenjivanje;
- upotrebljavati ili razmjenjivati;
- puštati u prirodu.

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

Izuzetci

- Vlasnicima životinja koje se ne drže u komercijalne svrhe
- Vlasnicima komercijalnih zaliha primjeraka invazivnih stranih vrsta, nabavljenih prije njihovog uvrštavanja na listu vrsta koje izazivaju zabrinutost u Crnoj Gori i/ili Evropskoj Uniji, dopušta se da u periodu od dvije godine nakon uvrštavanja vrste na listu, drže i prevoze žive primjerke ili reproduktivne djelove tih vrsta u svrhu njihove prodaje ili predaje, u svrhu istraživanja, ex-situ očuvanja ili proizvodnje medicinskih proizvoda

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

Izuzetci

- Korišćenje invazivnih stranih vrsta u svrhu istraživanja, ex situ očuvanja i proizvodnje medicinskih proizvoda
- Javni interes za korišćenje invazivnih stranih vrsta
- Uslovi:
 - a) kvalifikacije i nivoi obrazovanja zaposlenih lica koja će koristiti invazivnu stranu vrstu;
 - b) namjeni prostorija odnosno laboratorija ili proizvodnih sektora u objektima;
 - c) kapacitet objekta sa zatvorenom sistemom u odnosu na određeni broj invazivnih stranih vrsta i jedinki;
 - d) način na koji su jedinke fizički izolovane i nedostupne neovlašćenim osobama;
 - e) uslovi držanja i postupanja u zatvorenom sistemu sa invazivnom stranom vrstom koja izaziva zabrinutost u Crnoj Gori i/ili Evropskoj Uniji;

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

- f) uslovi transporta do i od objekta sa zatvorenom sistemom invazivne strane vrste koja izaziva zabrinutost u Crnoj Gori i/ili Evropskoj Uniji;
- g) način upravljanja rizikom od bijega ili širenja ili neovlašćenog uklanjanja invazivne strane vrste koja izaziva zabrinutost u Crnoj Gori i/ili Evropskoj Uniji;
- h) način čišćenja, dezinfekcije, održavanja, rukovanja otpadom (podatke o otpadu koji će se proizvesti, tehnike predviđene za inaktivaciju i uklanjanje otpada na kraju istraživanja i odredište konačnog zbrinjavanja).
- i) plan djelovanja u nepredviđenim okolnostima koji se sprovodi u slučaju mogućeg bijega ili širenja invazivne strane vrste, uključujući i plan iskorjenjivanja;
- j) plan mjera i ograničenja potrebnih za sprječavanje rizika od bijega ili širenja invazivne strane vrste.

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

Procjena rizika invazivnosti strane vrste

- Podnosilac zahtjeva kojem je odbijen zahtjev za izdavanje dozvola za stavljanje strane vrste na tržište, za unošenje strane vrste u prirodu i za uzgoj strane vrste u zatvorenom sistemu
- Procjenu rizika izrađuje Komisija za procjenu rizika, koju obrazuje organ uprave
- Organ uprave na bazi procjene rizika i uzimajući u obzir mišljenje javnosti i Savjeta izdaje dozvolu ili odbija zahtjev za izdavanje dozvole ako utvrdi da postoji ekološki rizik od invazivnosti strane vrste.

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

Prethodne saglasnosti

Ako je izdavanje dozvole za unošenje strane vrste i dozvole za uzgoj strane vrste u zatvorenom sistemu za korišćenje u poljoprivredi, šumarstvu, lovstvu, zdravstvenoj zaštiti bilja propisano posebnim propisom, to odobrenje izdaje organ državne uprave nadležan za poslove poljoprivrede, šumarstva, lovstva, zdravstvene zaštite bilja, veterinarstva, sjemena i sadnog materijala, uz predhodnu saglasnost organa uprave.

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

Savjet za procjenu invazivnosti strane vrste

- U cilju davanja stručnih mišljenja za postupanje sa stranim i invazivnim stranim vrstama u skladu sa ovim zakonom, Ministarstvo obrazuje Savjet za procjenu invazivnosti strane vrste

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

Hitne mjere

- Ako organ uprave na osnovu dostupnih naučnih dokaza, utvrdi pojavu strane vrste koja do tada nije zabilježena na području ili dijelu područja Crne Gore, ili pojavu invazivne strane vrste koja se ne nalazi na listi invazivnih stranih vrsta koja izaziva zabrinutost u Crnoj Gori i/ili Evropskoj Uniji ili da postoji realan rizik od unošenja te invazivne strane vrste, a za koju nije moguće isključiti postojanje ekološkog rizika i rizika na zdravlje ljudi, dužan je da u roku od 5 dana od dana saznanja obavijesti Savjet radi utvrđivanja hitnih mjera postupanja u cilju brzog iskorjenjivanja, kontrole daljnjeg širenja, sprječavanja unošenja na područje Crne Gore odnosno ekosisteme u kojima ona prirodno nije nastanjena.

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

Sistem ranog otkrivanja i brzog odgovora

- Fizičko ili pravno lice koje zbog prirode svog posla ili drugih razloga uoči pojavu invazivne strane vrste koja izaziva zabrinutost u Crnoj Gori i/ili Evropskoj Uniji, dužno je o tome odmah da obavijesti nadležne inspekcije
- Nadležna inspekcija obavještava organ uprave o pojavi invazivne strane vrste koja izaziva zabrinutost u Crnoj Gori i/ili Evropskoj Uniji.
- Nakon otkrivanja invazivne strane vrste koja izaziva zabrinutost u Crnoj Gori i/ili Evropskoj Uniji organ uprave određuje mjere za iskorjenjivanje te vrste u ranoj fazi invazije i način primjene mjera, u roku od tri mjeseca od dana obavještenja o ranom otkrivanju

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

- Ovlašćeno pravno lice
- Izuzeća od obaveze brzog iskorjenjivanja
- Akcioni plan za nenamjerno unošenje i širenje invazivnih stranih vrsta-donosi se u cilju kontrole puteva nenamjernog unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta organ uprave priprema akcioni plan, uz prethodno mišljenje Savjeta, organa uprave nadležnih za poslove pomorstva i sigurnosti plovidbe, poljoprivrede, biljnog zdravlja, veterinarstva, šumarstva, lovstva i ribarstva

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

Akcioni plan naročito sadrži:

- analizu prioritetnih puteva rizika nenamjernog unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta u ili unutar države;
- mjere koje treba sprovoditi u cilju sprječavanja unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta;
- dinamiku i subjekte zadužene za realizaciju pojedinih mjera iz plana;
- vremenske rokove za sprovođenje mjera,
- primjere dobre prakse koji se odnose na kontrolu prioritetnih puteva rizika i sprječavanje nenamjernog unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta u ili unutar države;
- dugoročne ciljeve i
- indikatore praćenja i uspješnost realizacije akcionog plana.

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

Plan upravljanja široko rasprostranjenim invazivnim stranim vrstama

U cilju adekvatnog upravljanja invazivnim stranim vrstama koje izazivaju zabrinutost u Crnoj Gori i/ili Evropskoj Uniji i za koje je utvrđeno da su široko rasprostranjene na području Crne Gore, Ministarstvo donosi plan upravljanja široko rasprostranjenim invazivnim stranim vrstama

Plan upravljanja sadrži:

- mjere upravljanja invazivnim stranim vrstama koje su široko rasprostranjene na području Crne Gore, kako bi se njihov uticaj na biodiverzitet, usluge ekosistema, zdravlje ljudi ili životnu sredinu sveo na najmanju moguću mjeru;
- fizičke, hemijske ili biološke postupke, čiji je cilj iskorijeniti invazivnu stranu vrstu, suzbiti njenu populaciju ili spriječiti širenje njene populacije, uključujući postupke koji se primjenjuju na ekosistem kako bi se povećala njegova otpornost od uticaja invazivnih stranih vrsta;
- metode i način primjene mjera, pri čemu treba voditi računa o zdravlju ljudi i životnoj sredini, posebno o nećiljnim vrstama i njihovim staništima, a ukoliko se radi o životinjama, obezbijediti da budu pošteđene boli, nelagode ili patnje, pri čemu se ne smije umanjiti efikasnost mjera;
- subjekte zadužene za realizaciju i praćenje mjera upravljanja invazivnim stranim vrstama, uključujući i uticaj mjera na nećiljne vrste i staništa;

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

- **Obnova oštećenih ekosistema**
- **Praćenje stanja invazivnih stranih vrsta**
- **Baza podataka o stranim i invazivnim stranim vrstama**
- **Izvještavanje Evropske komisije**
- **Prekogranična saradnja**
- **Prekogranični promet**
- **Postupanje nadležnih organa pri unošenju**
- **Taksonomska pripadnost strane vrste**
- **Nadzor**
- **Prelazne odredbe**

HVALA NA PAŽNJI !

